

SPRAWOZDANIE DYREKTORA ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO W KATOWICACH ZA 2017 ROK

GROMADZENIE I KSZTAŁTOWANIE ZASOBU

W 2017 roku do zasobu katowickiego Archiwum przejęto 46,5 tysięcy jednostek archiwalnych z 71 zespołów archiwalnych o rozmiarze 377,9 metrów bieżących. Na koniec 2017 roku zasób Archiwum liczył 5.569 zespołów z 2.457.679 jednostkami archiwalnymi o rozmiarze przekraczającym 23,5 kilometrów bieżących.

Rok 2017 był wyjątkowy jak chodzi o nabytki katowickiego Archiwum. Obok typowych przejęć z tak zwanego przedpola archiwalnego, planowanych lub ratunkowych, z instytucji państwowych i samorządowych oraz w różnej formie (darowizny, depozyty) pozyskiwanych archiwaliów z niepaństwowego zasobu archiwalnego zasób Archiwum został wzbogacony o materiały przekazywane przez inne archiwa państwowe w ramach ogólnopolskiej akcji scalania tak zwanych zespołów „rozbitych”, prowadzonej na podstawie decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Czyli zgrupowania w jednym archiwum państwowym, zgodnie z zasadami archiwalnymi, zespołów których części z różnych przyczyn zostały rozproszone pomiędzy archiwami. Celem jest ułatwienie użytkownikom korzystania z archiwaliów zgromadzonych przez państwową służbę archiwalną. Niezależnie od tego decyzją Dyrektora Archiwum w Katowicach w 2017 roku dokonano przesunięcia części zespołów z Oddziału w Pszczynie do Centrali w Katowicach, z uwagi na brak miejsca w magazynach oddziału pszczyńskiego. Przesunięcia te objęły głównie archiwalia wytworzone lub związane z powiatami mikołowskim i tyskim, z których to obszarów już część zespołów była wcześniej przejmowana przez katowicką Centralę. Stąd wynikający poniżej zastosowany podział na:

I Przejęcia z instytucji państwowych i samorządowych

1. Akta instytucji¹:

- do Centrali w Katowicach: Akta gruntowe powiatu tarnogórskiego (1772–2003), Fabryka Urządzeń Mechanicznych ”Poręba” w Porębie (1939–1957, 1983–1998), Fabryka Urządzeń Mechanicznych ”Poręba” w Porębie (1945–1963), Miejska Rada Narodowa w Czeladzi (1973–1990), Miejska Rada Narodowa w Tychach (1973–1990), Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Tychach (1962–1974), Publiczna Szkoła Wieczorowa dla Dorosłych w

---

¹ Wykazane zostały tylko najważniejsze przejęcia.

Siemianowicach Śląskich (1948), Rada Narodowa Miasta i Gminy w Łazach (1971–1990), Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach (1993–1997), Sąd Wojewódzki w Katowicach (1951–2014), Szkoła Podstawowa nr 10 w Siemianowicach Śląskich (1884–1998), Urząd Miasta i Gminy w Łazach (1959–1995), Urząd Miejski w Rudzie Śląskiej (1922–1974) i Urząd Miejski w Tychach (1971–1991).

- do Oddziału w Bielsku-Białej: Gminna Rada Narodowa w Jasienicy (1973–1990), Miejska Rada Narodowa w Czechowicach-Dziedzicach (1971, 1973–1979), Rada Narodowa Miasta i Gminy w Czechowicach-Dziedzicach (1977–1990), Szkoła Podstawowa w Głębowicach (1895–1965), Szkoła Podstawowa w Głębowicach-Łazach (1916–1971), Urząd Gminy w Jasienicy (1973–1990), Urząd Miasta i Gminy w Czechowicach-Dziedzicach (1971–1990), Urząd Miasta i Gminy w Kętach (1966–1990), Urząd Miejski w Bielsku-Białej (1974–1992), Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach (1969–1979) i Zakłady Sprzętu Sportowego "Polsport" w Bielsku-Białej (1945–1964).

- do Oddziału w Cieszynie: Publiczna Szkoła Powszechna w Mnisztwie (1905–1939) i Urząd Miejski w Wiśle ([1951] 1972–1990).

- do Oddziału w Gliwicach: Okręgowy Urząd Górniczy w Gliwicach (1945–1990).

- do Oddziału w Raciborzu: Królewski Sąd Obwodowy w Rybniku (1940–2006), Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Leszczynach (1965–1990), Sąd Grodzki w Raciborzu (1947–1950), Sąd Okręgowy w Raciborzu (1948–1950), Sąd Powiatowy w Raciborzu (1951–1963) oraz Urząd Miasta i Gminy w Leszczynach (1975–1991).

2. Akta stanów cywilnych:

- do Centrali w Katowicach: akta stanu cywilnego parafii Rzymskokatolickich w: Babicach (1890, 1892–1912), Będzinie (1884–1916), Bydlinie (1909–1916), Chechle (1909–1916), Dąbrowie (1913–1916), Gieblach (1905–1914), Gołonogu (1913–1916), Gorenicy (1915), Imbramowicach (1911–1916), Jangrocie (1911–1916), Łące (1913–1916), Ogrodzieńcu (1905–1915), Olkuszu (1915–1916), Porębie (1908–1916), Strzemieszycach Wielkich (1914–1916), Zadrożu (1911–1916) i Ząbkowicach (1913–1916); akta stanu cywilnego wyznania mojżeszowego z Olkusza (1915–1930).

- do Oddziału w Bielsku-Białej: akta stanu cywilnego parafii Rzymskokatolickich w: Andrychowcie (1889–1930), Cięcynie (1890–1916), Czechowicach (1855–1901), Grodźcu (1890–1893), Międzyrzeczu (1890–1903), Milówce (1890–1910), Rajczy (1890–1915), Rudzicy (1780–1901), Rzykach (1890–1916), Spytkowicach (1890–1904), Wilkowicach (1890–1929) i Zabrzegu (1889–1914); akta stanu cywilnego parafii Ewangelicko-

Augsburskich w Bielsku 1859–1944 i w Międzyrzeczu 1890–1905; akta stanu cywilnego Izraelickich Okręgów Metrykalnych w Bielsku 1831–1925 i Białej-Lipniku 1900–1931.

- do Oddziału w Cieszynie: akta stanu cywilnego parafii Rzymskokatolickich w: Cieszynie (1890–1937), Dębowcu (1784–1899), Goleiszowie (1785–1909) i Strumieniu (1891–1911); akta stanu cywilnego parafii Ewangelicko-Augsburskich w Cieszynie (1900–1913) i Goleiszowie (1890–1914).

3. Akta Urzędów Stanu Cywilnego:

- do Centrali w Katowicach w: Bibieli (1904–1925), Bobrku (1903–1936), Brynicy (1925–1936), Brzezince (1874–1936), Brzęczkowicach (1912–1936), Dzieńkowicach (1908–1936), Kamieńcu (1904–1932), Katowicach (1907–1935), Kosztowach (1912–1936), Krasowach (1911–1936), Lipinach (1909–1940), Łubiu (1905–1936), Miasteczku Śląskim (1904–1936), Mysłowicach (1874–1912), Mysłowicach (1913–1936), Szalszy (1904–1935), Wieszowej (1905–1934), Wilkowicach (1905–1933), Zbroslawicach (1906–1935) i Ziemęcicach (1904–1935).

- do Oddziału w Cieszynie w: Bluszczowie (1901–1935), Godowie (1874–1936), Gołkowicach (1900–1922), Gorzycach (1901–1933), Gorzyczkach (1902–1935), Grabówce (1880–1889), Jedłowniku (1904–1914), Lubomi (1890–1936), Łaziskach (1874–1936), Markłowicach (1874–1913), Mszanie (1874–1935), Nieboczowach (1916–1936), Połomi (1874–1934), Pszowie (1895–1931), Rydułtowach (1913–1935), Syryni (1927–1936) i Wodzisławiu-Zamku (1874–1914)

- do Oddziału w Gliwicach w: Bojkowie (1915–1935), Gliwicach (1911–1918), Kotulinie (1908–1913), Łabędach (1911–1916), Paruszowcu (1908–1932), Pilchowicach (1908–1934), Pniowie (1907–1913), Sońnicy 1911–1916, Toszku (1908–1912), Toszku-Zamku (1908–1913), Wilczy (1908–1935), Wójtowej Wsi (1911–1916) i Żernicy (1914–1935).

- do Oddziału w Pszczynie w: Ornontowicach (1874–1912).

- do Oddziału w Raciborzu w: Bełku (1908–1922), Borucinie (1908–1925), Czerwionce (1908–1935), Dębieńsku (1908–1936), Kornicach (1874–1925), Krzanowicach (1908–1925), Lekartowie (1874–1932), Leszczynach (1909–1936), Markowicach (1905–1936), Nędzy (1905–1930), Palowicach (1908–1922), Pietraszynie (1908–1925), Stanowicach (1908–1922), Wojnowicach (1908–1925) i Zawadzie Książęcej (1905–1932).

II Nabytki z niepaństwowego zasobu archiwalnego

- do Oddziału w Pszczynie: Stowarzyszenie Chór Mieszany "Lutnia" Pszczyna (1929–2007).

- do Oddziału w Raciborzu: Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych koło gminne Rudy (1997–2005).

III Darowizny:

- do Centrali w Katowicach: Związek Górnośląski w Katowicach 1990–2009.

- do Oddziału w Pszczynie: Urząd Stanu Cywilnego w Miedźnej (1886) i Kolekcja map i planów architekta Ryszarda Gburka (1986–2003).

IV Nabytki w ramach realizacji pierwszego etapu łączenia zespołów „rozbitych”:

- do Centrali w Katowicach:

Z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie: Wojskowy Urząd Górniczy w Dąbrowie (1915–1918).

Z Archiwum Akt Nowych w Warszawie: Centralny Zarząd Budownictwa Węglowego w Katowicach (1950–1954), Centralny Zarząd Kopalnictwa Rud Nieżelaznych w Katowicach (1953–1955), Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego w Katowicach (1949–1955), Centralny Zarząd Przemysłu Metali Nieżelaznych w Katowicach (1950–1956), Centralny Zarząd Przemysłu Stali Specjalnej w Katowicach (1953–1955), Centralny Zarząd Przemysłu Szklarskiego w Sosnowcu (1957–1958), Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego Katowice (1946–1966), Dyrekcja Policji w Katowicach (1932–1939), Policja Województwa Śląskiego (1925–1939), Prokuratura Sądu Apelacyjnego w Katowicach (1923–1929), Sąd Krajowy w Bytomiu-Katowicach (1893), Urząd Wojewódzki Śląski w Katowicach (1919–1939) i Zjednoczenie Przemysłu Szklarskiego w Sosnowcu (1959–1973).

Z Archiwum Państwowego w Kielcach: Akta Notariuszy Michała Pachuckiego, Jana Piekalkiewicza i Edwarda Heudigera w Olkuszu (1810–1860), Akta stanu cywilnego Filiału Ewangelicko-Augsburskiego w Pilicy (1857–1938), Powiatowy Urząd Ziemski w Olkuszu (1920–1935), Powiatowy Urząd Ziemski w Zawierciu (1919–1935), Starostwo Powiatowe Będzińskie (1916–1939), Starostwo Powiatowe Olkuskie (1934–1938) i Starostwo Powiatowe w Zawierciu (1931–1939).

Z Archiwum Państwowego w Warszawie: Dyrekcja Policji w Chorzowie (1926–1939), Dyrekcja Policji w Katowicach (1936–1938) i Sąd Okręgowy w Sosnowcu (1925).

Z Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Kamieńcu Ząbkowickim: Akta gminy Świętochłowice (1913–1922), Akta miasta Dobrodzienia (1901–1909), Akta miasta Katowic (1897–1922), Dyrekcja Policji w Katowicach (1919–1921), Okręg Urzędowy Brzeziny Śląskie (1911–1922), Rejencja Katowicka (1920–1944), Urząd Katastralny w Katowicach (1925–1944) i Wyższy Urząd Górniczy Katowice (1923–1938).

- do Oddziału w Bielsku-Białej:

Z Archiwum Narodowe w Krakowie: C.k. Powiatowa Komenda Uzupelnień w Wadowicach (1882–1918), C.k. Sąd Powiatowy w Białej (1855–1925), Gimnazjum im. św. Hildegardy w Białej (1926–1939), Powiatowa Komenda Uzupelnień Bielsko-Biała (1919–1929, 1935), Powiatowy Urząd Ziemski w Białej (1920–1921), Powiatowy Zespół nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. Jana Kilińskiego w Chełmku (1934–1939, 1945–2017), Powiatowy Zespół nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. Jana Kilińskiego w Chełmku (1994–2000), Prywatne Seminarium Nauczycielskie Żeńskie im. św. Hildegardy w Białej (1932) i Starostwo Powiatowe w Białej Krakowskiej ([1783] 1919–1939)

- do Oddziału w Cieszynie:

Z Archiwum Państwowego w Warszawie: Więzienie w Cieszynie 1938–1944.

- do Oddziału w Gliwicach:

Z Archiwum Akt Nowych w Warszawie: Centralny Zarząd Przemysłu Chemicznego w Gliwicach ([1944] 1945–1950), Centralny Zarząd Przemysłu Koksochemicznego w Zabrze (1950–1952), Centralny Zarząd Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych w Gliwicach (1951–1956) oraz Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw Sztucznych i Lakierów w Gliwicach (1957–1961).

Z Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Kamieńcu Żąbkowickim: Akta miasta Pyskowic (1933–1934) i Prezydent Policji w Gliwicach (1936–1937).

- do Oddziału w Raciborzu:

Z Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie: Królewski Sąd Apelacyjny w Raciborzu (1845).

Z Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Kamieńcu Żąbkowickim: Urząd Katastralny w Raciborzu (1928–1929).

V Przesunięcia archiwaliów z Oddziału w Pszczynie do Centrali w Katowicach: Akta gminy Chełm (1864–1954), Akta gminy Gardawice (1860–1954), Akta gminy Imielin (1831–1953), Akta gminy Kosztowy (1947–1954), Akta gminy Lędziny (1923–1954), Akta gminy Łaziska Górne (1938–1950), Akta gminy Łaziska Średnie (1862–1954), Akta gminy Murcki (1928–1954), Akta gminy Orzesze (1875–1955), Akta gminy Podlesie (1879–1954), Akta gminy Śmiłowice (1933–1954), Akta gminy Tychy (1864–1950), Akta gminy Urbanowice (1912–1954), Akta gminy Wyry (1945–1954), Akta miasta Mikołowa (1606–1945), Fürstengrube Sp.z o.o. w Katowicach ([1924] 1941–1945), Gminna Rada Narodowa w Gardawicach (1973–1975), Gminna Rada Narodowa w Mokrem (1973–1975), Kasa Oszczędności i

Pożyczek w Krasowach (1927–1944), Kasa Oszczędności i Pożyczek w Łędzinach (1904–1939), Kasa Oszczędności i Pożyczek w Mikołowie (1896–1922), Kasa Oszczędności i Pożyczek w Orzeszu (1908–1910), Kasa Oszczędności i Pożyczek w Woszczycach (1899–1938), Kopalnia Węgla Kamiennego "Boże Dary" w Kostuchnie (1899–1960), Kopalnia Węgla Kamiennego "Murcki" w Murckach ([1944] 1945–1960), Kopalnia Węgla Kamiennego "Piaś" w Łędzinach (1953–1961), Kopalnia Węgla Kamiennego "Waleska" w Łaziskach Średnich ([1922] 1945–1946 [1951]), Książęco-Pszczyńska Inspekcja Górnicza w Łaziskach Średnich (1828–1939, 1945), Książęco-Pszczyńska Inspekcja Górnicza w Murckach (1895–1939 [1944]), Miejski Komitet Frontu Jedności Narodu w Orzeszu (1977–1983), Oddział Policji Kryminalnej w Katowicach - Posterunek w Mikołowie (1938–1945), Okręg Urzędowy Ornontowice ([1874] 1974–1916), Okręg Urzędowy Orzesze (1922–1936), Okręg Urzędowy Podlesie (1909–1936), Okręg Urzędowy Urbanowice (1870–1914), Okręgowa Spółdzielnia Spożywców "Zgoda" w Mikołowie (1920–1936), Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Stefana Czarnieckiego w Mikołowie (1904–1939), Pełnomocnik Komisarza Rzeszy do Umacniania Niemieckiej Narodowości, Urząd Ziemski w Katowicach (1943–1944), Policja Ochronna - Oddział w Mikołowie (1939–1945), Powiatowy Zarząd Gminnych Ośrodków Maszynowych w Tychach (1955–1957), Powszechna Kasa Oszczędności Oddział w Tychach (1991–2002), Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łaziskach Górnych ([1950] 1951–1973 [1975]), Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Mikołowie (1950–1973), Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Orzeszu ([1953] 1962–1973), Rozjemca w Murckach (1923–1939), Sąd Obwodowy w Mikołowie (1883–1921), Spółdzielnia Gospodarczo-Handlowa "Ekonomia" w Tychach (1939), Urząd Gminy w Gardawicach (1973–1975), Urząd Gminy w Mokrem (1973–1975), Urząd Gminy w Wyrach (1973–1975), Urząd Miejski w Mikołowie (1974–1975), Urząd Miejski w Orzeszu (1973–1985), Urząd Rejonowy w Tychach (1990–1998) oraz Zarząd Miejski i Miejska Rada Narodowa w Mikołowie (1945–1950).

Katowickie Archiwum nadzorujące państwowe i samorządowe archiwa zakładowe na obszarze środkowej i południowej części województw śląskiego i w zachodnich powiatach województwa małopolskiego miało pod swoją ustawową opieką 752 jednostek organizacyjnych, w których było przechowywane ponad 42,6 kilometrów bieżących materiałów archiwalnych, z których do natychmiastowego przejścia z przyczyn ustawowych i ratunkowych było około 5,7 kilometrów bieżących materiałów zakwalifikowanych jako wytypowanych do wieczystego przechowywania. Pracownicy Archiwum skontrolowali w

2017 roku 247 archiwów zakładowych. W kolejnym działaniu Archiwum zatwierdziło 1597 wniosków na brakowanie w jednostkach znajdujących się pod nadzorem oraz zaopiniowało 106 wniosków jednostek nie będących pod nadzorem państwowej służby archiwalnej. W związku z wyjaśnianiem wątpliwości przy zatwierdzaniu wniosków na brakowanie, Archiwum przeprowadziło 304 ekspertyzy archiwalne dokumentacji, dotyczących prawidłowości brakowania dokumentacji niearchiwalnej. Ponadto Archiwum zatwierdziło 187 instrukcji kancelaryjnych, 175 instrukcji archiwalnych oraz 185 wykazów akt dla państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych.

Dużym wyzwaniem dla pracowników nadzoru pozostawało wprowadzenie przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 17 lutego 2005 roku o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, które spowodowało liczne zapytania o praktyczną stronę funkcjonowania obiegu dokumentów elektronicznych. Koniecznym było pilne wdrożenie w archiwach państwowych programów testowych i intensywne szkolenie pracowników nadzoru Archiwum we współpracy z archiwistami z państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych. Ponadto w tych ramach i innych zapytań z przedpola archiwalnego przeprowadzono ponad 5 tysięcy w różnej formie konsultacji.

Działająca wspólnie dla Archiwów Państwowych w Katowicach i Częstochowie Komisja Archiwalnej Oceny Dokumentacji odbyła 2 posiedzenia.

OPRACOWANIE ZASOBU

W związku z wdrożeniem w 2017 roku w Archiwum w Katowicach Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA) ograniczeniu uległo nie tylko opracowanie całkowite – opracowano tylko 5 zespołów liczących 530 jednostek inwentarzowych i 7,1 metra bieżącego, ale również ewidencjonowanie, którym objęto 35 zespołów (w całości lub w części) liczących 25,6 tysięcy jednostek i 60,0 metrów bieżących. Prace Archiwum skoncentrowały się na retrokonwersji opisów jednostek archiwalnych istniejących w systemie IZA lub tworzonych przez przepisywanie z inwentarzy papierowych do systemu ZoSIA. W sumie retrokonwersji poddano 820.420 opisów, co było jedną z największych migracji przeprowadzonych w 2017 roku spośród wszystkich archiwów państwowych z sieci podległej Nacelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych.

Wspólna dla Archiwów w Częstochowie i Katowicach Komisja Metodyczna w 2017 roku odbyła dwa posiedzenia, na których omawianych było 9 inwentarzy archiwalnych (z katowickiego Archiwum), z których zatwierdzono 5 inwentarzy. Ocenie poddano także 80

spisów zdawczo-odbiorczych zespołów nowo przejętych do archiwów (54 z AP Katowice, 26 z AP Częstochowa), z których 9 uznano za opracowane (9 z AP Częstochowa), a pozostałe 70 otrzymały kartę B (17 z AP Częstochowa i 54 z AP Katowice). Ponadto na posiedzeniach Komisji przedstawiono informację na temat włączenia do zasobu Centrali Katowice zespołów z Oddziału w Pszczynie, a także zespołów z Archiwum Narodowego w Krakowie do zasobu Oddziału w Bielsku-Białej.

DOKUMENTACJI O CZASOWYM OKRESIE PRZECHOWYWANIA

W roku 2017, kontynuując politykę ograniczającą przejmowanie dokumentacji osobowej i płacowej, Archiwum nie zawarło nowych umów przechowania dokumentacji. Przejęcia akt były wynikiem wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, postanowień sądu i realizacji zadań ustawowych.

Dokumentacji niearchiwalnej przejęto łącznie 353,9 metrów bieżących. W tej ilości odpłatne przejęcia dokumentacji spółek wynosiły 11,2 metrów, a nieodpłatne 4,6 metrów. Ponadto, przejęto 337,5 metrów dokumentacji przebiegu studiów oraz 0,6 metrów dokumentacji stanowiącej dowody rzeczowe, oddanej na podstawie postanowienia Sądu katowickiemu Archiwum jako instytucji godnej zaufania.

Według stanu na koniec 2017 roku Archiwum przechowywało 2.673,9 metrów bieżących (375.757 j.) dokumentacji niearchiwalnej przejętej po 1 kwietnia 2003 roku, 337,6 metrów dokumentacji przebiegu studiów oraz 70,3 metrów dokumentacji przejętej w depozyt, co stanowi łącznie 3.081,7 metrów bieżących dokumentacji (wzrost o 12 % w stosunku do roku ubiegłego).

W 2017 roku prowadzono 9 nowych spraw związanych ze zgłoszeniem porzuconej dokumentacji osobowej i płacowej. W ramach porozumienia zawartego z Marszałkiem Województwa Śląskiego, Archiwum przeprowadziło 11 kontroli kompleksowych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej.

KONSERWACJA I REPROGRAFIA

W Pracowni Konserwacji Jednostkowej poddano konserwacji (czyszczenie mechaniczne, rozłożenie bloku księgi lub poszytu, sklejanie przedarc, itp.) 1.530 kart konserwatorskich z 83 jednostek. Pracownia Konserwacji Masowej realizowała, podobnie jak w ubiegłych latach zadania związane z odkwaszaniem akt z zasobu własnego oraz innych

archiwów państwowych z południowo-wschodniej Polski. Łącznie odkwaszono 1.390 jednostek inwentarzowych o łącznej ilości 178,8 tysięcy kart konserwatorskich, które metrażowo liczyły 18,8 metrów bieżących. Z tego 10,2 metrów bieżących z zasobu Archiwum w Katowicach i 8,6 metrów bieżących z zasobu Archiwum Państwowego w Przemyślu. Ponadto przeprowadzono dezynfekcję w komorze fumigacyjnej 358 metrów bieżących akt, w tym 67,5 metrów bieżących akt przejętych z Archiwum Narodowego w Krakowie do Oddziału w Bielsku-Białej oraz poddano liofilizacji 200 zamoczonych jednostek inwentarzowych z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie.

Wiele wysiłku włożono w prace profilaktyczne, w tym odkurzono 667,2 tysięcy metrów bieżących akt, umieszczono w pudłach bezkwasowych 345,1 metrów bieżących, a w teczkach 432,2 metrów bieżących akt, a także spaginoowano 1,3 miliona stron. Podjęto badanie oceny stanu zachowania zasobu w katowickiego Archiwum przy użyciu zmodyfikowanej metody tzw. stanfordzkiej (styczeń-luty). Uzyskane wyniki pokazały, że 81% zgromadzonych w Archiwum materiałów zagrożona jest kwasową degradacją papieru.

Kontynuowana była międzyarchiwalna współpraca w dziedzinie konserwacji archiwaliów z trzema Archiwami Państwowymi w Częstochowie, Opolu i Kielcach, nad którymi Archiwum w Katowicach sprawuje opiekę konserwatorską.

Podobnie jak w poprzednim roku ograniczono mikrofilmowanie do niezbędnego minimum, których celem było uzupełnienie wcześniej zmikrofilmowanych zespołów – wykonano w tych ramach 464 klatki mikrofilmu negatywowego. Priorytetem nadal była digitalizacja, w ramach której wykonano z własnego zasobu 337.3 tysięcy zabezpieczających kopii cyfrowych, w tym 132,6 tysięcy wykonała Pracownia Reprografii katowickiego Archiwum, 93.4 tysiące firmy zewnętrzne ze środków finansowych przyznanych przez NDAP i 111,3 tysięcy wykonały współpracujące z Archiwum fundacje i stowarzyszenie genealogiczne. Ponadto Narodowe Archiwum Cyfrowe w Warszawie przekazało do katowickiego Archiwum 198,2 tysięcy skanów wykonanych z mikrofilmów wcześniej sporządzonych w Archiwum w Katowicach.

UDOSTĘPNIANIE I POPULARYZACJA ZASOBU

W 2017 roku z pracowni naukowych katowickiego Archiwum skorzystało 1.597 użytkowników (około 10% więcej niż w 2016 roku), którym udostępniono 46,6 tysięcy jednostek archiwalnych z 1.637 zespołów. Podobnie jak w latach ubiegłych, wśród

korzystających przeważały osoby prowadzące badania o charakterze naukowym i popularnonaukowym (ok. 40% ogólnej liczby użytkowników).

Ponadto ze zbiorów bibliotek Archiwum skorzystało 156 czytelników, którzy i skorzystali z 951 publikacji. W związku z decyzją Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych o wprowadzeniu do bibliotek archiwalnych jednolitego systemu bibliotecznego KOHA, biblioteki Archiwum, które do tej pory w Centrali w Katowicach pracowało w programie bibliotecznym LIBRA 2000, a w Oddziale Archiwum w Cieszynie w programie MAK, od września 2017 roku zaniechała wprowadzania opisów bibliecznych do tych programów i obie bazy danych zostały przekonwertowane do programu KOHA.

W 2017 roku zarejestrowano ogółem 6,4 tysięcy kwerend, w tym 5,1 tysięcy kwerend z materiałów archiwalnych i 1,4 tysięcy kwerend z dokumentacji o czasowym okresie przechowywania. Użytkownikom Archiwum wydano 11,9 tysięcy kserokopii, w tym 11,7 tysięcy uwierzytelnionych, 6,9 tysięcy skanów oraz 1,1 tysięcy wydruków ze skanów, w tym 395 uwierzytelnionych.

Poza istniejącymi wcześniej umowami z różnymi jednostkami muzealnymi i bibliotecznymi Archiwum zawarło z Muzeum Śląskim w Katowicach umowę o współpracy w sprawie organizacji wystawy, która ma towarzyszyć uroczystości odsłonięcia pomnika Wojciecha Korfantego w Warszawie.

Z licznych przedsięwzięć Archiwum środowiskowych wskazać należy na kilka znaczących. Po raz drugi wzięto udział w Śląskim Festiwalu Nauki w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach, gdzie Archiwum miało swoje stoisko promocyjne, prezentując wydawnictwa, bazy danych oraz wystawę *U źródeł Wisły*. We współpracy z Bielsko-Bialskim Towarzystwem Historycznym została zorganizowana w siedzibie Oddziału w Bielsku-Białej konferencja naukowa *Z przeszłości Bielska-Białej: Biała*. Po raz kolejny Oddział w Cieszynie wziął udział w organizowanej w polskim i czeskim Cieszynie Nocy Muzeów, prezentując wystawy *W dorzeczu Wisły na Śląsku Cieszyńskim* oraz *Górale Beskidu Śląskiego. Materiały ikonograficzne z zasobu Archiwum Państwowego w Cieszynie*". Oddział w Raciborzu przygotował Dzień Otwarty pod patronatem Prezydenta Raciborza w ramach obchodów 800-lecia Raciborza prezentując wystawę *800 lat historii Raciborza w dokumencie archiwalnym* uzupełnioną możliwością obejrzenia oryginalnych dokumentów. W ramach współpracy z różnymi placówkami, przede wszystkim oświatowymi Archiwum przyjęło 39 wycieczek z udziałem 2,4 tysięcy osób, których zapoznano z historią, działalnością i zasobem Archiwum, prezentując także okolicznościowe wystawy dokumentów.

W 2017 roku Archiwum zorganizowało 6 samodzielnych wystaw (w tym 1 multimedialną):

U źródeł Wisły – zorganizowana w ramach ogólnopolskich obchodów *Roku Wisły*; prezentowana w Oddziale Archiwum w Bielsku-Białej (20–25 maja), w Oddziale Archiwum w Cieszynie (26 maja) i w Centrali Archiwum (grudzień).

Bielsko-bialscy architekci ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Karola Korna – wystawa oryginalnych projektów oraz czasopism architektonicznych z zasobu Oddziału w Bielsku-Białej; prezentowana w Oddziale Archiwum w Bielsku-Białej w ramach Nocy Muzeów. Bielsko-Biała (20–31 maja).

Koncepcje architektoniczne z 2009 roku na budowę nowej siedziby Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Bielsku-Białej; prezentowana w Oddziale w Bielsku-Białej w ramach Nocy Muzeów. Bielsko-Biała (20–31 maja).

W dorzeczu Wisły na Śląsku Cieszyńskim; prezentowana w Oddziale w Cieszynie w ramach Nocy Muzeów. Cieszyn (26/27 maja).

Górale Beskidu Śląskiego. Materiały ikonograficzne z zasobu Archiwum Państwowego w Cieszynie; prezentowana w formie prezentacji multimedialnej w Oddziale w Cieszynie w ramach Nocy Muzeów. Cieszyn (26/27 maja).

800 lat historii Raciborza w dokumencie archiwalnym – zorganizowana w ramach obchodów 800-lecia Raciborza; prezentowana od 28 września 2017 roku w Oddziale w Raciborzu.

Wspólnie z innymi instytucjami zorganizowano 1 wystawę:

Sąsiedzi – o jednej z najtrwalszych granic w Europie. Na wschodniej rubieży Górnego Śląska – zorganizowana we współpracy z Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej i Starostwem Powiatowy w Oleśnie; otwarcie 18 grudnia w Miejskim Domu Kultury w Oleśnie.

Archiwum brało udział w przygotowaniu i udostępniło materiały na 5 wystaw:

Senat RP III Kadencji – zorganizowana przez Centrum Informacyjne Kancelarii Senatu w Warszawie; otwarcie 10 listopada.

Wisła w dokumencie archiwalnym – ogólnopolska wystawa państwowej służby archiwalnej zorganizowana przez Archiwum Państwowe w Gdańsku; otwarcie 21 czerwca.

Wszystko osiąga się przez nadzieję. Kulturowe dziedzictwo Reformacji na Śląsku – wystawa zorganizowana przez Muzeum Śląskie w Katowicach; otwarcie 20 października.

Pod znakiem róży nad Białą – wystawa organizowana przez Muzeum Historyczne w Bielsku-

Białej; otwarcie 17 czerwca.

Utworzenie podoboju KL Auschwitz – Jawischowitz w 1942 roku – wystawa organizowana przez Fundację Pobliskie Miejsce Pamięci Auschwitz-Birkenau z okazji 75 rocznicy utworzenia podoboju; otwarcie 15 sierpnia.

W 2017 roku Archiwum prezentowało przygotowane wcześniej wystawy:

Był sobie dokument... - w Muzeum Zagłębia w Będzinie (kwiecień-maj) oraz w Oddziale w Raciborzu (wrzesień).

Miasta Górnego Śląska i Zagłębia 1939–1945 - w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Katowicach (kwiecień-maj) oraz w Zakładzie Karnym Wojkowice, Oddział Zewnętrzny Ciągowice (sierpień).

Pamięć o powstaniach śląskich w XX wieku. Uczestnicy – Pomniki – Rocznice - w Gminnym Ośrodku Kultury w Pilchowicach (listopad).

U źródeł Wisły – w Domu Zdrojowym i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wiśle (czerwiec-wrzesień).

Wojciech Korfanty – współtwórca II Rzeczypospolitej - w Szkole Podstawowej nr 19 im. W. Korfanteo w Katowicach (kwiecień) oraz w Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach (listopad).

Z dziejów Temidy na Górnym Śląsku - w Oddziale w Raciborzu (wrzesień).

Ponadto w siedzibie Archiwum prezentowane były 2 wystawy obce:

Koniec i początek. Powstańcy Warszawscy w niewoli niemieckiej – przygotowana przez Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu; wystawiana w Centrali w Katowicach (luty-marzec).

W 150 rocznicę urodzin. Ubogim i cierpiącym ku pomocy. Matka Ewa – wiara i życie – przygotowana przez ewangelickie Stowarzyszenie Ligii Kobiet Nieobojętnych; wystawiana w Centrali w Katowicach (kwiecień-wrzesień).

Warto jeszcze wspomnieć, że w 2017 roku w Archiwum pracowało łącznie 3 stażystów, 2 wolontariuszy oraz 17 osób odbyło praktyki zawodowe, m.in. z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

DZIAŁANOŚĆ NAUKOWA

W Archiwum zorganizowano cztery zebrania naukowe, na których referaty wygłosili:
Maciej Grychtoł: *10-lecie działalności pracowni konserwacji masowej w Archiwum Państwowym w Katowicach 2007–2017.*

Paweł Hudzik: *Z Archiwum Narodowego w Krakowie do Archiwum Państwowego w Katowicach, Oddział w Bielsku-Białej.*

Izabella Kühnel: *Ubogim i cierpiącym ku pomocy. Matka Ewa – wiara i życie.*

Katarzyna Kwaśniewicz: *Projekt, realizacja, efekty – digitalizacja akt z zespołu nr 13/908 Dyrekcja Dóbr Żywieckich w Żywcu.*

Pracownicy Archiwum brali udział w następujących projektach badawczych:

Monografia Andrychowa. Organizator: Urząd Miejski w Andrychowie. Uczestnik: Paweł Hudzik.

Monografia Chorzowa. Organizator: Muzeum w Chorzowie. Uczestnicy: dr hab. Piotr Greiner, dr Barbara Kalinowska-Wójcik, Sławomira Krupa.

Monografia Kęt. Organizator: Urząd Gminy w Kętach. Uczestnik: Paweł Hudzik.

Monografia Zatora. Organizator: Urząd Miejski w Zatorze. Uczestnik: Paweł Hudzik.

Tyski słownik biograficzny. Organizator: Muzeum Miejskie w Tychach. Uczestnicy: Elżbieta Matuszek, Piotr Matuszek.

Indywidualnie pracownicy Archiwum brali udział w następujących sesjach i konferencjach naukowych z oryginalnymi referatami:

- w międzynarodowych:

Kalinowska-Wójcik B.: *Jüdische Geschichtsforscher im Schlesien des 19. und frühen 20. Jahrhunderts: Jacob Caro (1835–1904), Markus Brann (1849–1920) und Ezechiel Zivier (1868–1925).* Konferencja naukowa *Gelehrte–Schulen–Netzwerke. Geschichtsforschung in Schlesien zwischen Aufklärung und Erstem Weltkrieg.* Historische Kommission für Schlesien. Erfurt 31 sierpnia-2 września.

Kalinowska-Wójcik B.: *Stosunki między ewangelikami i Żydami w miastach górnośląskich w XIX wieku.* Konferencja naukowa *500 lat Reformacji na Górnym Śląsku. Wpływ protestantyzmu na państwo, społeczeństwo, kulturę od XVI do XX wieku.* Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Universität Stuttgart. Katowice 28–29 września.

- w krajowych:

- Banduch R.: *Metodyczne problemy opracowania dokumentacji technicznej*. Konferencja naukowa *Metodyka i standardy opracowania archiwalnego. Rzeczywistość i potrzeby*. Zakład Archiwistyki Instytutu Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Archiwum Państwowe w Poznaniu, Stowarzyszenie Archiwistów Polskich, Sekcja Edukacji Archiwalnej. Poznań, 19–20 października.
- Hudzik P.: *Grabieże i rabunki w Zatorze i okolicach w latach 30. XX wieku*. Konferencja naukowa *Zator nieznany. Konferencja historyczna z okazji 725-lecia Zatora*. Zator 10 listopada.
- Hudzik P.: *Powrót po latach. Scalanie „bialskiego” zasobu archiwalnego w nowej siedzibie Archiwum Państwowego w Białej*. III konferencja naukowa *Z przeszłości Bielska-Białej*. Bielskie Towarzystwo Historyczne. Bielsko-Biała 6–7 października.
- Jarnot M.: *Pożar młyna Neumanna w Białej w 1946 roku*. III konferencja naukowa *Z przeszłości Bielska-Białej*. Bielskie Towarzystwo Historyczne. Bielsko-Biała 6–7 października.
- Kwaśniewicz K.: *Digitalizacja materiałów archiwalnych – ochrona zbiorów w trakcie procesu*. XI Ogólnopolska Konferencja Studencko-doktorancka Kół Naukowych Bibliotekoznawców, Uniwersytet Śląski w Katowicach. Katowice 5 grudnia.
- Kwaśniewicz K.: *O odkryciach podczas konserwacji pergaminowej karty z księgi „Prothocollum Inscriptionis Privilegiorum et ius Civitatis Bialensis”*. III konferencja naukowa *Z przeszłości Bielska-Białej*. Bielskie Towarzystwo Historyczne. Bielsko-Biała 6–7 października.
- Małusecki B.: *„Quo vadis” – filmowa wersja powieści Sienkiewicza z 1912 roku w recepcji prasy niemieckiej i polskiej Górnego Śląska*. Konferencja naukowa *Życie artystyczne prowincji środkowoeuropejskiej w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku: przemiany, formy, funkcje*. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kalisz 19–20 września.
- Małusecki B.: *Od plantacji morwy do koncepcji miasta-ogrodu. Rola zieleni w krajobrazie miejskim Gliwic od końca XVIII wieku do 1945 roku*. Konferencja naukowa *Architektura miast – zieleń w krajobrazie miasta XIX i XX wieku*. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy. Bydgoszcz 14–15 września.
- Matuszek E., P. Matuszek: *Ewangelicy w okresie międzywojennym w świetle akt stanu cywilnego na przykładzie Tychów*. XI Tyskie Sympozjum Historyczne *Ewangelicy na ziemi pszczyńskiej*. Muzeum Miejskie w Tychach 6 listopada.

Mączka M. (współautor): *Sztolnie „Anton” i „Sophie” jako przykłady reliktyw dawnego górnictwa węglowego Gór Sowich*. XI Konferencja naukowa *Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych*. Politechnika Wrocławska. Zabrze 20–22 kwietnia.

Mączka M. (współautor): *Zarys badań dawnego górnictwa Srebrnej Góry z uwzględnieniem datowania dendrochronologicznego i analizy koncentracji polimetalicznej w glebach*. XI Konferencja naukowa *Dziedzictwo i historia górnictwa oraz wykorzystanie pozostałości dawnych robót górniczych*. Politechnika Wrocławska. Zabrze 20–22 kwietnia.

Archiwum opublikowało:

- „Szkice Archiwalno-Historyczne” nr 14/2017 (parametryzowane czasopismo Archiwum Państwowego w Katowicach),
- S. Krupa: *Z dokumentem przez dzieje. Raciborskie archiwa i archiwalia*. Katowice 2017.
- *Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku/Regesty listin uložených v Horním Slezsku*. Tom III (1451–1475). Red. A. Barciak, K. Müller. Katowice, Opava, Opole 2017 (polsko-czeska publikacja zrealizowana przez polskie Archiwa Państwowe w Katowicach i Opolu oraz czeskie Archiwum Krajowe w Opawie).

Pracownicy Archiwum opublikowali ponadto:

- prace zwarte:

Greiner P.: *Nobliści ze Śląska*. Gliwice-Opole 2016.

- artykuły w czasopismach i pracach zbiorowych:

Banduch R.: *Tadeusz Czajkowski (1951–2017)*. „Szkice Archiwalno-Historyczne”, nr 14, 2017, s. 177–178.

Domanik T.: *Konserwacja masowa w Archiwum Państwowym w Katowicach. Doświadczenia 10-letniej działalności*. „Bibliotheca Nostra” 2017, nr 1, s. 139–149.

Greiner P.: *Jadwiga Osojca (1926–2017)*. „Szkice Archiwalno-Historyczne”, nr 14, 2017, s. 179–184.

Greiner P.: *Sprawozdanie Dyrektora Archiwum Państwowego w Katowicach za 2016 rok*. „Szkice Archiwalno-Historyczne” nr 14, 2017, s. 185–205.

Hajewski T.: *Przegląd czasopism: „Archives. The Journal of the British Records Association”*. „Archeion” T. CXVII, 2016, s. 549–552.

- Hudzik P: *Skalińska-Dindorf Elżbieta Antonina*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 219–220.
- Husar B. (współautor): *Szkoła bliska sercom mieszkańców Żywca. 150 lat tradycji Szkoły Podstawowej nr 2*. „Gronie. Historia – kultura – sztuka” nr XVII, 2017, s. 139–150.
- Husar B.: *Dokument wiarygodnym świadkiem historii – z doświadczeń w działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej Archiwum Państwowego w Katowicach*. [W:] *Educare necesse est – ale jak i dlaczego?* Red. V. Urbaniak. Warszawa 2017, s. 93–100.
- Husar B.: *Rączka Zofia*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 200–201.
- Kalinowska-Wójcik B.: *Między Pszczyną, Wrocławiem i Berlinem. Ezechiel Zivier historyk i archiwista Hochbergów*. [W:] *Studium Muzealne 2016 – cykl wykładów otwartych styczeń-listopad 2016*. Red. M. Kluss. Pszczyna 2017, s. 137–151.
- Kalinowska-Wójcik B.: *W Królestwie Prus od I wojny śląskiej do Wiosny Ludów 1740–1848*. [W:] *Rybnik. Dzieje miasta i jego dzielnic*. Red. Z. Hojka, B. Kloch. T. I. Katowice 2017, s. 403–458.
- Krupa S.: *Musiół Ludwik*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 161–164.
- Kwaśniewicz K.: *Badanie stanu zachowania zasobu w Archiwum Państwowym w Katowicach*. „Szkice Archiwalno-Historyczne”, nr 14, 2017, s. 119–128.
- Kwaśniewicz K.: *Współczesne zadania w konserwacji archiwaliów – przygotowanie konserwatorskie akt do digitalizacji na przykładzie Archiwum Państwowego w Katowicach*. „Bibliotheca Nostra” 2017, nr 1, s. 78–89.
- Langer K.: *Materiały dotyczące okresu pierwszej wojny światowej w odniesieniu do Raciborza i Rybnika w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Raciborzu*. [W:] *Wielka Wojna z Górnym Śląskiem w tle*. Red. D. Keller, S. Rosenbaum. Katowice 2017, s. 126–131.
- Lentowicz I., Orłowska K.: *Bibliografia publikacji pracowników Archiwum Państwowego w Katowicach za lata 2007–2016*. „Szkice Archiwalno-Historyczne” nr 14, 2017, s. 207–240.
- Macek A., K. Ścisło: *Archiwum Państwowe w Katowicach*. [W:] *Wisła w dokumencie archiwalnym. Katalog wystawy*. Gdańsk 2017, s. 221–222.
- Macek A.: *Sprawozdanie z pracy nad wystawą „U źródeł Wisły”*. „Szkice Archiwalno-Historyczne”, nr 14, 2017, s. 167–172.

- Machej A.: *Polczkowa Barbara*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 189.
- Małusecki B. (współautor): *Przemiany przestrzeni sakralnej w Gliwicach przed 1914 rokiem*. [W:] *Architektura sakralna XIX i pierwszej połowy XX w. Materiały miast IV. Materiały po konferencji*. Bydgoszcz 2017, s. 43–60.
- Małusecki B. (współautor): *Szkoła na cmentarzu – problem nawarstwień cmentarza i budynku szkolnego na Starym Mieście w Gliwicach*. [W:] *Nawarstwienia historyczne miast Europy Środkowej*. Red. M. Wardas-Lasoń. Kraków 2016, s. 569–592
- Małusecki B.: *Archiwalia o tematyce przemysłowej z okresu 1870–1945 w Oddziale gliwickim Archiwum Państwowego w Katowicach*. „Rocznik Muzeum w Gliwicach” T. XXVII, 2017, s. 271–282.
- Małusecki B.: *Czas budowy – architektura i jej twórcy (Kolonie Borsigwerk, Castellengo, Donnersmarckhütte)*. [W:] *Kolonie robotnicze w Zabrzu i ich mieszkańcy*. Red. B. Piecha van Schagen, M. Węcki. Zabrze 2017, s. 47–70.
- Małusecki B.: *Odbudowa i rozbudowa miast górnośląskich po pierwszej wojnie światowej na przykładzie polityki inwestycyjnej Gliwic, Zabrze i Bytomia*. [W:] *Odbudowy i modernizacje miast historycznych w pierwszej połowie dwudziestego wieku w Europie: naród, polityka, społeczeństwo*. Red. I. Barańska, M. Górczyński. Kalisz 2016, s. 389–410.
- Matuszek E. (współautor): *Działalność charytatywna*. [W:] *500 lat Reformacji na Górnym Śląsku*. Katowice 2017, s. 227–252.
- Matuszek E.: *Galuszka Marian*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 83–84.
- Matuszek P.: *Boda-Krężel Zofia*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 40–41.
- Matuszek P.: *Domański Ludwik*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 64–65.
- Szczepańczyk J.: *Okoniewska Józefa*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 167–168.
- Szczepańczyk J.: *Włodarska Teresa*. [W:] *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*. T. III 1835–2015. Warszawa 2017, s. 258.
- Szczepańczyk J.: *Diecezje cieszyńska i katowicka i ich historyczne parafie. Pszczyna*. [W:] *500 lat Reformacji na Górnym Śląsku*. Katowice 2017, s. 301–303.

W centralnych komisjach i zespołach międzyarchiwalnych państwowej służby archiwalnej brała udział dr Anna Machej – w Zespole do spraw rozmieszczenia zasobu archiwalnego archiwów państwowych.

Pracownicy katowickiego Archiwum udzielali się w stowarzyszeniach naukowych i kulturalnych, w tym między innymi: Piotr Greiner – członek Komisji Geografii Historycznej Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk, Rad Muzeów Miejskich w Tychach i Rudzie Śląskiej oraz Rady Interesariuszy Instytutu Historii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Paweł Hudzik – prezes Towarzystwa Przyjaciół Archiwum w Katowicach, Bożena Husar – członek Rady Naukowej Muzeum Miejskiego w Żywcu, Agata Łazarz – prezes Oddziału w Katowicach i członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, Bogusław Małusecki – członek Zarządu Śląskiego Towarzystwa Miłośników Książki i Grafiki, Piotr Matuszek – członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, i Grażyna Tomecka – członek Zarządu Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

Ponadto dr Tomasz Hajewski w dniach 24–27 kwietnia uczestniczył w kursie CIMIC (*Civil–Military Co-operation*) dla przedstawicieli Działów Administracji Rządowej zorganizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Centrum Przygotowań Misji Zagranicznych w Kielcach.

ZMIANY ORGANIZACYJNE I INFRASTRUKTURA

Zarządzeniem Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych nr 7/2017 z 1 marca 2017 roku wprowadzono nowy Statut Archiwum Państwowego w Katowicach, w ramach którego zlikwidowano planowaną i formalnie istniejącą od 2015 roku, ale nie zrealizowaną praktycznie z różnych przyczyn, Ekspozyturę Archiwum w Żywcu. Skądinąd pełne kompetencje dawnego Oddziału w Żywcu przejął, w tak zwanym międzyczasie zreorganizowany Oddział w Bielsku-Białej, posadowiony od 2015 roku w nowoczesnej, nowowypudowanej siedzibie. Stąd od tej pory Archiwum Państwowe w Katowicach składa się organizacyjnie z Centrali w Katowicach oraz pięciu oddziałów zamiejscowych w Bielsku-Białej, Cieszynie, Gliwicach, Pszczynie i Raciborzu.

Rok 2017 nie przyniósł żadnych większych zmian pod względem poprawy infrastruktury Archiwum. Jediną poważniejszą inwestycją była kontynuacja remontu głównego magazynu Centrali w Katowicach – w budynku nr 9. Archiwum jednak

przeprowadzało wstępne studia koncepcyjne oraz finansowe mające na celu rozbudowę Centrali Archiwum w Katowicach.

Dyrektor

Archiwum Państwowego w Katowicach

dr hab. Piotr Greiner